

[Knud Bro.]

grad som videnskaben er højreorienteret eller venstreorienteret, er den ikke videnskab, og i samme grad som den er videnskab, er den ikke højreorienteret eller venstreorienteret.

Det er meget uskyldigt, når Danske Studerendes Fællesråd skriver:

„I stedet for at lade samfundet præge individet ønsker man, at det skal være individet, der præger samfundet.“

Det er uskyldigt, fordi det er noget sludder, al den stund samfundet jo består af individer. Men det er ikke uskyldigt at sige, at trods de meget vidtrækkende politiske tolkningsmuligheder, der ligger i formålsparagraffen, har folkeskolen ikke været opfattet som en politisk faktor. Resultatet af denne strudsementalitet har været, at den enkeltes frie ret til at påvirke samfundet i praksis har været af bevarende art. Lad mig sige det helt præcist: vi ønsker politik i folkeskolen, vi ønsker politik i gymnasiet, vi ønsker politik på universiteterne — hvis man derved forstår, at man optages af politik, drøfter politik. Men vi ønsker ikke en politiserende skole, vi ønsker ikke agitation, men kundskaber og samtale, og vi ønsker, at der ud af det skal komme mennesker og ikke agitatorer.

Den tredje funktion, kundskaber, egnethed til at løse de opgaver, man senere i livet betros. Det er ikke gjort med en påfyldning af kendsgerninger. Det er snarere et spørgsmål om at have tilegnet sig en viden om, hvordan man behandler viden eller lærdom. Jeg mindes fra min gymnasietid historien om studenten, der studerede i Heidelberg til jurist i 6 år, og da han rejste hjem over floden, tabte han sine noter i vandet og måtte drage hjem og blive bondekarl igen, for han havde jo ikke nogen bagage med sig. Jeg tror, at hr. K. B. Andersen har ret, når han kritiserer den ofte for ureflekterede kundskabspåfyldning. Jeg tror, at der har været en meget gavnlig tendens i skolen til at bevæge sig væk fra den gamle dogmatiske respekt for eksaminerne. Hartvig Frisch fortæller meget morsomt, at der var en lærer, hvem eksamensterperiet var gået sådan i blodet, at han ikke kunne træffe nogen uden at stille dem et eller andet spørgsmål, som man som regel ikke kunne svare på. Men Hartvig Frisch blev

gal en dag, da manden mødte op og spurgte ham: „Ved De, hvem der er død?“ Det kan drives for vidt.

Jeg vil gerne også sige om dette, at netop på dette område er det væsentligt, når vi taler om funktion og dette at kunne svare til kravene, at vi også taler om en alle omfattende og en ligestillet uddannelse. Det er meget vigtigt, at vi tager lærlingene med ind i dette, og jeg finder de forsøg, som i øjeblikket gøres inden for jern- og metalindustrien, interessante. Hr. K. B. Andersen var også inde på dem, men det synes jeg nu ikke var særlig rimeligt, for det udvalg, som har taget initiativet, blev først nedsat i 1967; det skulle jo have været nedsat før. Men lad det nu være. Nu er man i gang, og man arbejder også på andre områder; en 6-7 områder er taget op. Vi kan allerede næsten snuse os til, at vi får nogle resultater herfra, som vil gøre det langt lettere at placere lærlinguddannelsen og erhvervsuddannelsen på lige fod med de øvrige uddannelser, for rigtigt er det jo, at vi ofte glemmer dem i debatten.

Jeg skal ikke sige meget om de højere uddannelser, men jeg vil dog alligevel gerne sige et par ting i dag i forbindelse med det, jeg før sagde om, at man har et berettiget krav på at være med til at påvirke de evner, som folk faktisk har brug for, når de skal arbejde i erhvervslivet eller i samfundslivet. Jeg tror, det er nødvendigt med en anden struktur inden for de højere uddannelser. Det er til eksempel meget urimeligt, at en mand, der skal være jurist eller økonom og arbejde i den offentlige administration, skal bruge 6-7 år på at nå igennem med en eksamen, som gør ham overkvalificeret til mange af de opgaver, han skal løse, og som ikke giver ham tilstrækkeligt grundlag for at løse en række af de opgaver, han i øvrigt stilles over for. Vi har ret til fra samfundets side at sige: hvad skal vi bruge dem til? Det er nødvendigt at svare, at vi må have en trindeling i de højere uddannelser, sådan at man kan afslutte en eksamen efter 3 års forløb, hvorefter den, der skal ind i centraladministrationen, kan gå på en forvaltningshøjskole, eller den, der vil forske videre, kan tage en licentiatgrad. Måske lige så nødvendigt tror jeg det er med en langt friere kombination end den, vi kender i dag.